

Kuvataiteilija vinksauttaa maiseman paikoiltaan

TEKSTI PILVIKKI LANTELA
KUVAT ELLI ALASAARI

Petri Ala-Maunuksen maisemissa on usein kaksi tasoa: aavistus paratiisia ja jotakin rämää, särkynyttä.

Kuvataiteilija Petri Ala-Maunus näyttää kuvaa Helsingin Sanomien arkistosta. Kuvassa on yksi varhaisista teoksista, *Suojelusenkeli*, mukaelma perinteisestä suojelusenkelitaulusta, jossa enkeli on kahden siltaa ylittävän lapsen yllä. Taulussa enkelin käsien välissä on ruumisarkun hahmotelma.

– Kuva puhuttelee minua monella tasolla vieläkin, Ala-Maunus toteaa.

Työllä on muutenkin erityinen merkitys kuvataiteilijan uralla. Se valittiin vuonna 1993 Nuorten näyttelyyn Helsingin taidehalliin, ja se on hänen teoksistaan ensimmäinen, joka sai laajan yleisön.

– Oman työn näkeminen taidehallin näyttelyssä oli formatiivinen hetki. Silloin päätin, että nämä kortit katsotaan loppuun, haluan olla kuvataiteilija.

Petri Ala-Maunus

- Syntynyt 1970 Kuortaneella
- Asuu ja työskentelee Helsingissä
- 1990–1993 Kankaanpään taidekoulu
- 2009–2011 Kuvataideakatemia, kuvataiteen maisteriopinnot
- Lukuisia yksityis- ja ryhmänäyttelyitä kotimaassa ja ulkomailla
- Teoksia esimerkiksi Kiasman, HAM:n, Wihurin säätiön ja Sara Hildenin taidemuseon kokoelmissa
- Ensimmäinen elossa oleva taiteilija, jonka teos on päässyt Ateneumin klassikkojen salin kokoelmanäyttelyyn. Eero Järnefeltin *Kasken* (1893) paikalla oli vuonna 2017 Ala-Maunuksen *Vaara-Suomi*.
- Hanoi Rocks -fani vuodesta 1985.

Tavoitella parastaan

– Taiteellisessa prosessissa on jollain tavalla mukana henkinen hirttosilmukka, riittämättömyyden tunne.

Esimerkiksi työstäessään suurikokoista teosta kuu-kausia Ala-Maunuksesta saattaa tuntua, ettei hän tekijänä riitä.

– Näen tämän ilmiön kuitenkin myönteisenä, sillä oman riittämättömyyden kanssa kamppailu saa yrittämään enemmän, se on intohimoa ylläpitävä voima. Olennainen kysymys ei ole, kuinka vähällä voi päästä, vaan kuinka paljon pystyy antamaan työskentelyyn.

Ala-Maunus on panostanut paljon työhön ja saavuttanut unelmansa.

– Vuodesta 2013 olen pystynyt elättämään itseni vain kuvataiteella, mutta se on myös vaatinut paljon.

Taiteilijana tulevaisuudesta ei ole varmuutta.

– Jari Tervoa lainatakseni päivittäiseen tekemiseen minua inspiroi asuntolaina, mutta yksinkertaisempi tekemisen ajuri on kuitenkin se, että pystyn nauttimaan työhuoneelle menemisestä ja siellä työskentelystä.

Lukion jälkeen Ala-Maunus harkitsi parturi-kamppaan opintoja. Tulevaisuuden suunnan muutti Kauhajoen kansanopiston ilmoitus Ilkka-lehdessä. Kansanopiston taidelinja avasi Ala-Maunukselle mahdollisuuksien horisontin, jonka johdosta hän jatkoi opintojaan Kankaanpään taidekoulussa.

Joka kymmenes työ

Onnistumisilla ja myönteisellä palautteella on ollut merkittävä vaikutus Ala-Maunuksen uralla. Yksi tärkeä rajapyykki oli jo aiemmin viitattu Nuorten näyttely vuonna 1993. Toinen oli yksityisnäyttely Helsingissä Galleria Sculptorissa vuonna 2013.

– Näyttely oli käänntekevä suhteessa siihen, mitä teen nyt. Se sai hyvän vastaanoton, ja itseluottamukseeni kasvoi todella paljon.

Myös Ars Fennica -ehdokkuus vuonna 2019 merkitsi paljon.

– Oli hieno tunne nähdä oma 14 metrin kilpailutyö Amos Rexissä. Pidän työtä todella onnistuneena, ja vaikka en voittanutkaan Ars Fennica -palkintoa, yleisöäänestyksen voittaminen tuntui hyvältä.

Perustyössä onnistumisen tunne ei ole päivittäinen seuralainen.

– Olen todennut, että joka kymmenes työ onnistuu todella hyvin, Ala-Maunus toteaa hymyillen.

Jostain mystisestä syytä yleensä jo ensimmäinen pensselinveto kertoo sen, miten työn kanssa sujuu.

Jo ensimmäisen residenssiviikon aikana Petri Ala-Maunus on tehnyt useita pieniä töitä.

– Ylipäättään en hahmota taiteilijanuraa nousevana janana, vaan aaltoliikkeenä. Välillä on takapakkeja, välillä nousee. Olennaista on se, että pystyy nauttimaan silloin, kun jotain erityistä tapahtuu.

Näkökulmat vinksalleen

Ala-Maunus maalaa jylyä, mystisiä, jopa dystooppisia maisemia. Ensimmäiset maisema-aiheet tulivat Ala-Maunuksen töihin 1990-luvun lopulla, jolloin kuvataiteilija etsi uutta suuntaa maalaamiselle.

– Olin aiemmin maalannut esimerkiksi henkilöhahmoja, mutta mikään aihepiiri ei lähtenyt lentoon. Mietin uusia aiheita ja päätin lähestyä asiaa käänteisesti. Mietin, mikä aihe ei kiinnostaisi minua yhtään. Vastaus oli maisemat. Ne olivat mielestäni tylsiä ja mielenkiin-

Kiinnostavien ja monikerroksisten maisemien maalaaminen on kiehtonut Ala-Maunusta 1990-luvun lopulta lähtien.

nottomia, joten aloin pohtimaan, miten voisin maalata kiinnostavia maisemia.

– Maalasin aluksi auringonnousuja ja -laskuja, mutta käytin epätavallisia materiaaleja. Maalasin esimerkiksi roskille, wc-paperille ja kirpputorilta ostettujen maisemataulujen päälle. Pohdin, miten tökkiä maisemaa ja miten voisin nähdä sen uudesta kulmasta, ja tämä prosessi on käynnissä edelleen! Taiteessa ei ole vääriä aiheita, ne vaan pitää vinksauttaa itselleen kiinnostavaksi.

Ala-Maunuksen työhuoneelle on syntynyt jo ensimmäisen residenssiviikon aikana useita pieniä töitä.

– Pienten töiden tekeminen on virkistävää isojen teosten vastapainoksi. Ne tarjoavat mahdollisuuden kokeiluihin ja uusien ideoiden syntymiseen.

Useimmissa seinälle kiinnitetyissä töissä on Ala-Maunukselle tyyppillisesti kaksi tasoa: aavistus paratiisia ja jotakin räpä, särkynyttä. On esimerkiksi taianomainen maisema, jonka päälle on ikään kuin virheenomaisesti tippunut jotakin.

Kuvataiteilija aloittaa aina työskentelyn maalaamalla taulupohjan jollakin värillä.

– En pysty maalaamaan valkoiselle, esimerkiksi mustalla tai ruskealla pohjalla väreitä tulee mehukkaamman näköisiä.

Toinen vaihtoehto on, että Ala-Maunus lähtee työstämään pohjaa ensin mikropallomassan kanssa. Työpöydällä on iso nippu tulostettuja kuvia, itse otettuja ja googlesta haettuja.

– Valitsen yleensä vähintään kaksi tai kolme kuva-aihetta, joiden pohjalta lähdän työstämään uutta kuvaa. ●

Petri Ala-Maunus on Jenny ja Antti Wihurin rahaston ja Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan vierailuva taiteilija kevätlukukaudella. Hänen Rovaniemellä syntyneet maisemansa ovat esillä Galleria Valossa 1.4.–2.5.2021.